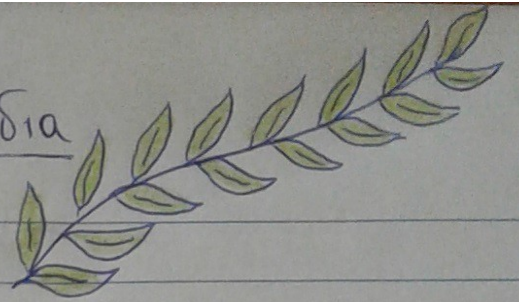

Τάξη Γ'
Δημοτικά Τραγούδια

1) Το κλεφτόπουλο

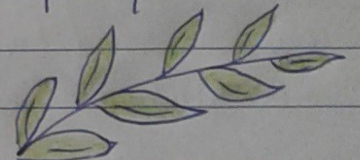
« Βασίλη, κάτσε φρόνιμα, να χένεις νοικοκύρης,
για ν' αποχτήσεις πρόβατα, ζευγάρια¹ και χελαίδες,
χωριά κι αμπελοχώραφα, κοπέλια² να δουλεύουν ».

« Μάνα μου, εγώ δεν κάθομαι να γίνω νοικοκύρης,
να κάμω αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν,
και να 'μαι σκλάβος των Τουρκών, κοπέλι στους χερόντους.
Φέρε μου τ' αλαφρό σπαδί και το βαριό τουφέκι,
να πεταχτώ σαν το πουλί ψηλά στα κορφοβούνια,
να πάρω δίπλα τα βουνά, να περπατήσω λόγκους,
να βρω λημέρια³ των κλεφτών, χιατάκια⁴ καπετάνων,
και να σουρίζω⁵ κλέφτικα, να σμίζω τους συντρόφους,
που πολεμούν με την Τουρκιά και με τους Αρβανίτες ».

...

Μάνα, μ' εκαταράστηκες, βαριά κατάρα μου είπες:
« Κλέφτης να βγεις, παιδάκι μου, κάμπος, βουνά να τρέχεις,
ολημερίς στον πόλεμο, τη νύχτα караούλι,
και στα γλυκοχαράματα να πιάνεις το ταμπούρι⁶ »...

2) Το μικρό κλεφτόπουλο

Χορεύουν τα κλεφτόπουλα, χλεντάνε τα καψμένα,
κι ένα μικρό κλεφτόπουλο δεν παίζει, δε χορεύει,
μόν' τ' άρματα συχύραξε και το σπαδί τροχάει⁷.
« Τουφέκι μου περήφανο, σπαδί μου παινεμένο,
πολλές φορές με χλιτώσες, βόηθα και τούτ' την ώρα,
να σ' ασημώσω μαλαρά⁸ να σε σμαλτώσω⁹ ασήμι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1: ζευγάρια βοδινών

4: κατάλυμα

7: ακονίζει

2: υπηρέτες

5: σουρίζω

8: χρυσάφι

3: κρησφύγετο

6: οχυρή θέση

9: να σε στολίσω

Εργασίες

Διαβάστε πολύ προσεκτικά τα παραπάνω δημοτικά τραγούδια και απαντήστε ολοκληρωμένα στις παρακάτω ερωτήσεις.

- 1) Ποιο είναι το κεντρικό πρόσωπο και στα δύο τραγούδια;
- 2) Στο πρώτο τραγούδι η μητέρα προτρέπει το Βασίλη «να κάτσει φρόνιμα». Τι εννοεί μ' αυτή της τη φράση;
- 3) Ο Βασίλης ακούει τη συμβουλή της μητέρας του; Τι επιλέγει να κάνει;
- 4) Και στα δύο δημοτικά τραγούδια γίνεται αναφορά στον οπλισμό των κλεφτών. Να αναφέρεις:
 - α) Ποια ήταν τα όπλα των κλεφτών και ποιοι χαρακτηρισμοί χρησιμοποιούνται γι' αυτά;
 - β) Πόσο σημαντικός ήταν ο οπλισμός τους για την ίδια τη ζωή τους; (Εντόπισε στο δεύτερο δημοτικό τραγούδι τα σημεία που μας το δείχνουν.)
- 5) Τα δημοτικά τραγούδια, που διάβασες παραπάνω, μας δίνουν πληροφορίες για τον τρόπο ζωής των κλεφτών.
 - Ανέλασε αυτές τις πληροφορίες και γράψε ένα μικρό κείμενο που θα αναφέρετε στον τρόπο ζωής των κλεφτών κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Χρησιμοποίησε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο και πληκτρολόγησε το όνομα «Θεόδωρος Κολοκοτρώνης». Επειδή θα βρεις πληροφορίες και εικόνες ενός από τους σπουδαιότερους κλέφτες του Μοριά (Πελοποννήσου).